

**Liturgische zang uit Oost en West
gebracht door**

LES SOLISTES DE LA MUSIQUE BYZANTINE

Onder leiding van

FREDERIC TAVERNIER-VELLAS

Zangers:

Frédéric Tavernier-Vellas

Jean-Etienne Langianni

Dominique Besse

PROGRAMMA

I. Intocht

Credo van Nicea in het Latijn en het Grieks 4-6

II. Aanroeping van de Heilige Geest

1. Sequentie van Pinksteren : *Veni Sancte Spiritus* 7

Kom, o Geest des Heren, kom - Gregoriaanse liturgie -
Corsicaanse traditie.

2. Doxastikon van de lauden van Pinksteren: *Vassilef Ouranie* 8

Hemelse Koning - Byzantijnse traditie

3. Alleluia Dominus regnavit 9

Alleluia de Heer regeert - Gregoriaanse liturgie -
Oud-Romeinse zang

III. Psalmen van David

1. Psalm 1 : *Makarios Anir* 10

Gelukkig de man - Byzantijnse traditie van de Athos

2. Antifoon *Dominus dixit* en Psalm 2 11-12

Waarom zijn de volken rumoerig - Gregoriaanse liturgie -
antifonale zang

3. Psaume 94 [95] : *Dhefte agalliasometha* 13-14

Komt, laat ons de Heer met gejubel begroeten -
Byzantijnse traditie van de Athos

4. Psaume 54 [55] : *Quis dabit mihi* 15
Had ik vleugels zoals een duif - Gregoriaanse liturgie -
 Psallendum - Mozarabische traditie.
5. Antifoon van de Goddelijke Liturgie : Psalm 102 [103] 16-17
Evloghi i psychi mou
Zegen de Heer, mijn ziel - Byzantijnse traditie
6. Psalm 99 [100] : *Iubilate Deo omnis Terra !* 18
Juich voor de Heer alle landen - Gregoriaanse liturgie -
 Offertorium

IV. Lofzang op de Moeder Gods

1. Hymne tot de Moeder Gods : *Axion estin* 19
Terecht prijzen wij u zalig - Byzantijnse traditie
2. Grote antifoon tot de Moeder Gods: *Tota pulchra es Maria* 20
Helemaal mooi zijt gij, Maria - Gregoriaanse liturgie -
 Corsicaanse traditie

TEKSTEN EN VERTALINGEN.

I. Intrede

1. Credo van Nicea-Constantinopel, Grieks

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων.

Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.

Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.

Εἰς μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁμολογοῦμεν ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Προσδοκοῦμεν ἀνάστασιν νεκρῶν.

Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

Ἀμήν.

2. Credo van Nicea-Constantinopel, Latijn

Credo in unum Deum.

Patrem omnipotentem, factorem caeli et terrae, visibilium omnium et invisibilium.

Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum.

Et ex Patre natum ante omnia saecula.

Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero.

Genitum non factum, consubstantialem Patri: per quem omnia facta sunt.

Qui propter nos homines et propter nostram salutem descendit de caelis.

Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine: et homo factus est.

Crucifixus etiam pro nobis: sub Pontio Pilato, passus et sepultus est.

Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas.

Et ascendit in caelum: sedet ad dexteram Patris.

Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos et mortuos: cuius regni non erit finis.

Et in Spiritum Sanctum, Dominum et vivificantem, qui ex Patre procedit.

Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur: qui locutus est per prophetas.

Et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam.

Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum.

Et exspecto resurrectionem mortuorum.

Et vitam venturi saeculi.

Amen.

3. Nederlandse vertaling

Ik geloof in één God de almachtige Vader
Schepper van hemel en aarde, van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.
En in één Heer, Jezus Christus,
eniggeboren Zoon van God,
vóór alle tijden geboren uit de Vader.
God uit God, licht uit licht, ware God uit de ware God.
Geboren, niet geschapen, één in wezen met de Vader,
en door wie alles geschapen is.
Hij is voor ons, mensen, en omwille van ons heil uit de hemel neergedaald.
Hij heeft het vlees aangenomen door de heilige Geest uit de Maagd Maria
en is mens geworden.
Hij werd voor ons gekruisigd,
Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus en is begraven
Hij is verrezen op de derde dag, volgens de Schriften.
Hij is opgevaren ten hemel: zit aan de rechterhand van de Vader.
Hij zal wederkomen in heerlijkheid om te oordelen levenden en doden
en aan zijn rijk komt geen einde.
Ik geloof in de Heilige Geest die Heer is en het leven geeft
die voortkomt uit de Vader,
die met de Vader en de Zoon tezamen wordt aanbeden en verheerlijkt;
die gesproken heeft door de profeten.
Ik geloof in de ene, heilige, katholieke en apostolische kerk.
Ik belijd één doopsel tot vergeving van de zonden.
Ik verwacht de opstanding van de doden
en het leven van het komend rijk.
Amen.

II. Aanroepingen tot de Heilige Geest

1. Veni Sancte Spiritus :

Veni Sancte Spiritus et emitte caelitus lucis tuae radium.

Veni pater pauperum, veni dator munerum, veni lumen cordium.

Consolator optime, dulcis hospes animae, dulce refrigerium.

In labore requies, in aestu temperies, in fletu solacium.

O lux beatissima, reple cordis intima tuorum fidelium.

Sine tuo numine nihil est in homine, nihil est innoxium.

Lava quod est sordidum, riga quod est aridum, sana quod est saucium.

Flecte quod est rigidum, fove quod est frigidum, rege quod est devium.

Da tuis fidelibus in te confidentibus sacrum septenarium.

Da virtutis meritum, da salutis exitum, da perenne gaudium. Amen

Kom, o Geest des Heren, kom
uit het hemels heiligdom,
waar Gij staat voor Gods gezicht.

Kom der armen troost, daal neer,
kom en schenk uw gaven, Heer,
kom wees in de harten licht.

Kom o trooster, Heil'ge Geest,
zachtheid die de ziel geneest,
kom verkwikking zoet en mild.

Kom o vrede in de strijd,
lafenis voor 't hart dat lijdt,
rust die alle onrust stilt.

Licht dat vol van zegen is,
schijn in onze duisternis,
neem de harten voor U in.

Zonder uw geheime gloed
is er in de mens geen goed,
is de ziel niet rein van zin.

Was wat vuil is en onrein,
overstroom ons dor domein,
heel de ziel die is gewond,

maak weer zacht wat is verstard,
koester het verkilde hart,
leid wie zelf de weg niet vond.

Geef uw gaven zeventvoud
ieder die op U vertrouwt,
zich geheel op U verlaat.

Sta ons met uw liefde bij,
dat ons einde zalig zij,
geef ons vreugd die niet vergaat.

3. Psalm 93.

Alleluia Dominus regnavit
decorem induit Dominus fortitudinem
et precinxit se virtutem
Parata sedes tua Deus Ex tunc a seculo tu es
E elevaverunt flumina
Domine E elevaverunt flumina
voces suas Alleluia

Alleluia,
Dominus regnavit
decorem induit
induit Dominus fortitudinem
et precinxit se virtutem.
Parata sedes tua Deus
Ex tunc a seculo tu es
Elevaverunt flumina Domine
Elevaverunt flumina voces suas

Alleluia
De Heer is koning,
met hoogheid is Hij bekleed,
de Heer is met macht bekleed
en omgord met kracht.
Vast staat van oudsher uw troon,
U bent van alle eeuwigheden.
De stromen verheffen, Heer,
de stromen verheffen hun stem.

III. Psalmen van David

1. Psalm 1

μακάριος ἀνήρ
ὃς οὐκ ἔπορεύθη ἐν βουλή ἄσεβων
καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη
καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν
ἀλλ' ἦ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου
τὸ θέλημα αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ
ἡμέρας καὶ νυκτός

καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον
παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων
ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ
δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ
ἀπορρυήσεται καὶ πάντα ὅσα ἂν
ποιῇ κατευοδωθήσεται

οὐχ οὕτως οἱ ἄσεβεῖς οὐχ οὕτως
ἀλλ' ἦ ὡς ὁ χνοῦς ὃν ἐκριπτεῖ ὁ
ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς
διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται
ἀσεβεῖς ἐν κρίσει
οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλή
δικαίων ὅτι γινώσκει κύριος
ὁδὸν δικαίων καὶ
ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται

Gelukkig de mens die niet meegaat
met wie kwaad doen, die de weg
van zondaars niet betreedt,
bij spotters niet aan tafel zit,
maar in de wet van de HEER
zijn vreugde vindt
en zich verdiept in zijn wet,
dag en nacht.

Hij zal zijn als een boom, geplant
aan stromend water.
Op tijd
draagt hij vrucht,
zijn bladeren
verdorren niet. Alles wat hij doet
komt tot bloei.

Zo niet de wettelozen!
Zij zijn als kaf dat verwaait in de wind
van het aangezicht der aarde.
Wettelozen houden niet stand waar
recht heerst,
zondaars niet in de kring van de
rechtvaardigen. De HEER beschermt
de weg van de rechtvaardigen. De
weg van de wettelozen loopt dood.

2. Psalm 2

Ant.
8 c.

D O-mi-nus * di-xit ad me : Fi-li-us me-us es tu,
e-go hó-di-e gé-nu-i te. E u o u a e.

Antifoon:

Quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania
adstiterunt reges terrae et principes convenerunt in unum adversus Dominum et
adversus christum eius diapsalma
disrumpamus vincula eorum et proiciamus a nobis iugum ipsorum
qui habitat in caelis iridebit eos et Dominus subsannabit eos
tunc loquetur ad eos in ira sua et in furore suo conturbabit eos
ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius praedicans
praeceptum eius
Dominus dixit ad me filius meus es tu ego hodie genui te
postula a me et dabo tibi gentes hereditatem tuam et possessionem tuam terminos
terrae
reges eos in virga ferrea tamquam vas figuli confringes eos
et nunc reges intellegite erudimini qui iudicatis terram
servite Domino in timore et exultate ei in tremore
adprehendite disciplinam nequando irascatur Dominus et pereatis de via iusta
cum exarserit in brevi ira eius beati omnes qui confidunt in eo

Waartoe leidt het woeden van de volken,
het rumoer van de naties? Tot niets.
De koningen van de aarde komen in verzet,
de wereldmachten spannen samen
tegen de Heer en zijn gezalfde:
'Wij moeten hun juk afwerpen,
ons van hun boeien bevrijden.'

Die in de hemel troont lacht,
de Heer spot met hen.
Dan spreekt hij tot hen in woede,
en zijn toorn verbijstert hen:
Ikzelf heb mijn koning gezalfd,
op de Sion, mijn heilige berg.'

Het besluit van de Heer wil ik bekendmaken
Hij sprak tot mij
Jij bent mijn Zoon
Ik heb je heden verwekt

Vraag het mij
en ik geef je de volken in bezit,
de einden der aarde in eigendom.
Jij kunt ze breken met een ijzeren staf,
ze stukslaan als een aarden pot.'

Daarom, koningen, wees verstandig,
wees gewaarschuwd, leiders van de aarde.
Onderwerp u, toon de HEER uw ontzag,
breng hem bevend uw hulde.
Bewijs eer aan zijn zoon met een kus,
anders ontvlamt zijn woede, en uw weg loopt dood,
want bij het geringste ontsteekt hij in toorn.
Gelukkig wie schuilen bij hem.

Ψαλμός 94ος.

Ἦχος Γα.

Μέλος εὐνοτόμον εἰρμολογικόν.

Γ
ᾠ

1.

(Γ) (Ν) (Γ) (Μ)(Γ)
 ευ τε α γα λ λι α σω ω με θα τω Κυ
 ρι ω α λα λα ξω μεν τω θε ω ω
 τω σω τη ρι η μων Αλ λη λου ου ου ου ι ι
 ι ι α

Γ
ᾠ

2. Π

(Δ) (Γ) (Ν) (Γ)
 ρο φθα σω μεν το προ σω πον αυ του
 εν ε ξο μο ο ο λο γη βει και αι εν ψαλ
 μοις α λα λα ξω μεν αυ τω Αλ λη λου ου ου
 ου ι ι ι ι α

Γ
ᾠ

Psalm 95

Kom, laten wij jubelen voor de Heer,
juichen voor onze rots, onze redding.
Laten wij hem naderen met een loflied,
hem toejuichen met gezang.

De Heer is een machtige God
een machtig koning, boven alle goden verheven
Hij houdt in zijn hand de diepten der aarde,
de toppen van de bergen behoren hem toe,
van hem is de zee, door hem gemaakt,
en ook het droge, door zijn handen gevormd.

Ga binnen, laten wij buigen in aanbidding,
knielen voor de Heer, onze maker.
Ja, hij is onze God
en wij zijn het volk dat hij hoedt,
de kudde door zijn hand geleid.

Luister vandaag naar zijn stem:
‘Wees niet koppig als bij Meriba,
als die dag bij Massa, in de woestijn,
toen jullie voorouders mij op de proef stelden,
mij tartten, al hadden ze mijn daden gezien.

Veertig jaar voelde ik weerzin tegen hen.
Ik zei: “Het is een stuurloos volk
dat mijn wegen niet wil kennen.”
En ik zwoer in mijn woede:
“Nooit gaan zij mijn rustplaats binnen!”

4. Psallendum, Psalm 54(55) 7-6

Quis dabit mihi pennas sicut columbae
et volabo ut requiescam?

Timor et tremor venerunt super me,
et contexerunt me tenebrae.

Et dixi et volabo
ut requiescam

Had ik maar vleugels als een duif,
ik zou opvliegen en neerstrijken,

vrees en beven grijpen mij aan,
doodsangst heeft mij bevangen,

Had ik maar vleugels als een duif,
ik zou opvliegen en neerstrijken.

5. Antifoon van de Goddelijke liturgie, Psalm 102(103)

“ΕΥΛΟΓΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΟΥ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ,

Ἦχος πλ. δ' Νη Ϝ Χ' Ὑπό Γεωργ. Κακουλίδη

D^o *NH* *MA* ³ ³ ³ ³ ^{4A} ³
 Νε Εὐλογεί η ψυχή μου τὸν Κύριον
³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³
 ον εὐλογητός εἰ Κύριε εὐ-
D^o *NH* ³ *ΡΕ* ³ *ΠΑ* ³ ³
 λο οὐ γείει η ψυχή μου τὸν Κύριον
MA *D^o* *NH* ³ ³ ³
 και πάντα τὰ ἐν τοῖς μου τοῖς οὐνοῖς
³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³
 μα τὸ Ἅγιον αὐτοῦ Ϝ
MA *D^o* ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³
 Εὐλογεί η ψυχή μου τὸν Κύριον και
D^o ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³
 μὴ ἐπιλανθῆαι σου πασά τὰ πόδο
³ ³ ³ ³ ³ ³
 ὄσει αὐτοῦ Ϝ
D^o *NH* ἄργά ³ *ΡΕ* ³ *ΠΑ* ³ ³ ³ ³ ³ ³
 τὸν ἐλιτευόντα πάσας τὰς ἀνομίας
D^o *NH* ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³ ³
 σου τὸν ἐλωμένον πάσας τὰς νόσους σου

Prijs de Heer, Mijn ziel,
Prijs, mijn hart, zijn heilige naam

Prijs de Heer, mijn ziel,
vergeet niet één van zijn weldaden.

Hij vergeeft u alle schuld,
hij geneest al uw kwalen,
4hij redt uw leven van het graf,
hij kroont u met trouw en liefde,
5hij overlaadt u met schoonheid en
geluk,
uw jeugd vernieuwt zich als een
adelaar.

De Heer doet wat rechtvaardig is,
hij verschaft recht aan de
verdrukten.
Hij maakte aan Mozes zijn wegen
bekend,
aan het volk van Israël zijn grootse
daden.

Liefdevol en genadig is de Heer,
hij blijft geduldig en groot is zijn
trouw.
Niet eindeloos blijft hij twisten,
niet eeuwig duurt zijn toorn.

Hij straft ons niet naar onze zonden,
hij vergeldt ons niet naar onze
schuld.
Zoals de hoge hemel de aarde
overspant,
zo welft zich zijn trouw over wie hem
vrezen.

Zo ver als het oosten is van het
westen,
zo ver heeft hij onze zonden van ons

verwijderd.

Zo liefdevol als een vader is voor
zijn kinderen,
zo liefdevol is de Heer voor wie hem
vrezen.

Want hij weet waarvan wij gemaakt
zijn,
hij vergeet niet dat wij uit stof zijn
gevormd.

De mens – zijn dagen zijn als het
gras,
hij is als een bloem die bloeit op het
veld
en verdwijnt zodra de wind hem
verzengt;
de plek waar hij stond, kent hem niet
meer.

Maar de Heer is trouw aan wie hem
vrezen,
van eeuwigheid tot eeuwigheid.
Hij doet recht aan de kinderen en
kleinkinderen
van wie zich houdt aan zijn verbond
en naar zijn geboden leeft.

De Heer – zijn troon staat vast in de
hemel,
als koning heerst hij over alles.
Prijs de Heer, u die zijn boden bent,
sterke helden die doen wat hij zegt,
gehoorzaam aan het woord dat hij
spreekt.

Prijs de Heer, hemelse machten,
dienaren die doen wat hem behaagt.
Prijs de Heer, al zijn schepselen,
prijs hem, overal in zijn rijk.
Prijs de Heer, mijn ziel.

6. Ps 99 (100)

Jubilate Domino omnis terra

servite Domino in laetitia

Intrate in conspectu eius in exultatione:

quia Dominus ipse est Deus

Juich de Heer toe, heel de aarde,

dien de Heer met vreugde,

kom tot hem met jubelzang.

Erken het: de Heer is God,

Tonus 5

I Ubi-la- te* De- o, om-
nis ter- ra, iubila-
te De- o,
om- nis ter- ra:
servi- te Do- mi- no in læ-
ti-ti- a; intra- te in con-
spe-ctu e- ius in ex-ul-ta-ti-
o- ne, qui- a Do- mi- nus
i- pse est De- us.

IV. Lofzang op de Moeder Gods

1. Axion estin.

Ἄξιόν ἐστιν ὡς ἀληθῶς
Μακαρίζειν σὲ τὴν Θεοτόκον
Τὴν ἀιμακάριστον καὶ παναμώμητον
Καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν

Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβεΐμ
Καὶ ἔνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν
Σεραφεΐμ
Τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν
Τὴν ὄντως Θεοτόκον, σὲ μεγαλύνομεν

Waarlijk, U zalig prijzen moeten wij
o altijd gezegende Moeder Gods
O, ongeschondeb Moeder van onze Heer en God,
Gij zijt eerbiedwaardiger dan de Cherubijnen
en onvergelykelyk glorieijker dan de Setafijnen,
Ongerept hebt Gij het Woord gebaard
Gij zijt waarachtig de Moeder Gods,
U vereren wij.

2. Tota pulchra es Maria

Tota pulchra es Maria et macula originalis non est in te.

Tu gloria Jerusalem. Tu laetitia Israel.

Tu honorificentia populi nostri. Tu advocata peccatoris.

O Maria virgo prudentissima, mater clementissima, ora pro nobis,
intercede pro nobis ad Dominum Jesum Christum.

Gij zijt volkomen mooi, Maria,
En de erfsmet is niet in U.
Uw kleed is wit als sneeuw
En uw gelaat is als de zon.
Gij zijt de roem van Jerusalem,
de vreugde van Israël,
Gij brengt eer voor ons volk.
Gij pleitbezorger van de arme
O Maria, zeer wijze maagd
Zeer zachte Moeder,
Bid voor ons
bij de Heer Jezus Christus

